

Zpravodaj obce Ostrá

pro Ostrou a Šnepov

SLOVO STAROSTKY

Vážený spoluobčané, milí přátelé,
ve Zpravodaji, který právě držíte v rukou, najdete ještě další příspěvky na různá témata, které jsem pro Vás připravila. Proto je dnes mé úvodní slovo opravdu stručné.
V letošním roce bude dokončena (pravděpodobně dokonce srpna) významná investiční akce „Stavební úpravy a přístavba OÚ“ (dotace Ministerstva pro místní rozvoj) a další investiční akce bude od konce dubna probíhat zároveň s ní a to „Rekonstrukce chodníku v Ostré podél silnice II/331, III. etapa“ (dotace Státního fondu dopravní infrastruktury). Obě akce jsou spojeny s jistými omezeními a s pohybem techniky a stavebních strojů v obci. Dovoluji si vás tímto požádat o trpělivost a shovívavost na dobu nezbytně nutnou k dokončení prací. Výsledek určitě bude stát za to!

J. Kaucká

POZVÁNKY

Aprílový běh - neděle **21.4. 2024**, od 14 h., start a cíl: vrba u hřiště; (akce pro děti 1 – 15). Děti se můžou těšit na sport, skákací hrad, malování na obličej. Dále opečeme buřty. Další občerstvení v hospůdce na hřišti.

Sousedské setkání – čtvrtek 25.4. 2024, od 16 h, v budově školy

Čarodějnický slet – úterý 30.4. 2024

Ostrá – v kempu

Pro děti z Ostré špekáčky zdarma, od 17 h., dětská diskotéka a v 18 h. proběhne zapálení ohně, opékání špekáčků, občerstvení zajištěno.

Šnepov – „U hrušky“ - u hřiště

Kolem 17 h, bude zapálena hranice, následovat bude opékání špekáčků a sousedský „potlach“.

Veřejné jednání zastupitelstva obce Ostrá – úterý 14.5. 2024, od 19 h., v budově školy

Připravujeme: besedu na téma **Nová Zelené Úsporám – Light (NZÚ-L)** – termín bude upřesněn, bude nabídnuta pomoc s přípravou a podáním žádosti o dotaci. Jedná se o bezplatnou poradu.

MÍSTNÍ POPLATEK – TŘÍDĚNÝ A KOMUNÁLNÍ ODPAD 2024

osoby s trvalým pobytem - 900,- Kč/rok
osoby do 15 let a nad 65 let věku - 700,- Kč (na majitele rekreačních objektů se sleva nevztahuje)
rekreační objekt - 900 Kč/rok

STOČNÉ 2024

61,64 Kč/m3 s DPH

MÍSTO ZPĚTNÉHO ODBĚRU elektrozařízení a baterií V AREÁLU ČOV AREÁL ČOV – po domluvě na tel. 739 286 887 je možné vozit celoročně

VE ZDRAVÉM TĚLE ZDRAVÝ DUCH - cvičení v tělocvičně PILATES

KDY: pondělí 19:00 – 20:00, středa 18:30 – 19:30

POSILOVACÍ CVIČENÍ

KDY: pondělí a čtvrtek přes zimu od 17:00, od jara od 18:00

Ochrana životního prostředí je pro naši obec prioritou

Pro zajištění sběru a recyklace již vysloužilých elektrozařízení si naše obec vybrala (kromě společnosti REMA) ke spolupráci také kolektivní systém ASEKOL. Elektrospotřebiče jsou součástí našeho každodenního života a jen těžko si jej bez nich dokážeme představit.

Elektroodpad obsahuje řadu zdraví škodlivých materiálů a díky zajištění správné recyklaci vysloužilých elektrozařízení přispíváme k ochraně životního prostředí. Recyklace navíc umožňuje opětovné materiálové využití a patří mezi základní principy cirkulární ekonomiky.

Míra opětovného materiálového využití je velmi vysoká a dle jednotlivých typů výrobků dosahuje až 95 %. Jakým rozsahem naše obec přispěla k lepšímu životnímu prostředí, se dozvídáme z environmentálního vyúčtování zpracovaného společností ASEKOL. Díky zodpovědné recyklaci vznikají úspory spotřeby elektrické energie, primárních surovin, vody, okyselování prostředí a produkci skleníkových plynů.

Certifikát environmentálního vyúčtování vyčísluje přínos naší obce k ochraně přírody v roce 2023.

Vyplývá z něj, že díky množství námi odevzdaných elektrozařízení jsme uspořili 2,53 MWh elektřiny, 182,96 litrů ropy, 98,10 m³ vody a 0,58 tun primárních surovin. Navíc jsme snížili emise skleníkových plynů CO₂ ekv. o 0,80 tun, a produkci SO₂ ekv. (který zapříčiňuje okyselování prostředí) o 9,85 kg.

Každý kus vytríděného elektra se počítá, což dokazuje příklad 100 vytríděných notebooků, které uspoří 10 MWh elektřiny. Takové množství odpovídá 3-leté spotřebě elektřiny rodiny žijící vestandardním bytu. Za 100 kg vytríděných elektrospotřebičů se ušetří takové množství ropy, které by stačilo na výrobu benzínu pro cestu z Prahy do Paříže.

Děkujeme všem, kteří pečlivě třídí odpad a přispívají tak k ochraně životního prostředí.

UPOZORNĚNÍ

Policie České republiky varuje

Aktuálně se ČR šíří nová a extrémně promyšlená vlna podvodů, při kterém se v telefonickém hovoru pachatelé vydávají za Ministerstvo financí ČR a Finanční správu ČR a používají hlasový automat, který vás informuje o přeplatku na dani. Máte reagovat zmáčknutím klávesnice s následným zasláním SMS zprávy odkazující na podvodný web. Cílem je vylákat z vás citlivé informace, či přístupové údaje do vašeho bankovníctví. Ministerstvo financí ČR a Finanční správa ČR nikdy k telefonátům nevyužívají hlasové automaty a v SMS zprávách nikdy nezasílají odkazy. Na SMS zprávy a telefonáty nijak nereagujte. Hovory zavěste a případně varujte své okolí.

USKUTEČNĚNÉ AKCE

ÚKLIDOVÁ AKCE – Uklidíme Ostrou sobota 6.dubna

Kus práce odvedli dobrovolníci v sobotu 6. dubna na akci Uklidíme Ostrou. Uklízelo se v lese, kolem Šnepova kolem Ostré i v Ostré.

Přesto, že se uklízí každý rok, našly se letos zase „poklady“ – kus starého linolea, kusy železa, kus plastového potrubí, plastové lahve,.....atd. Všem zúčastněným patří velký dík za to, že obětují část dne a věnují ho úklidu přírody.

SOUSEDSKÉ SETKÁNÍ - čtvrtek 28.3. 2024

V tradičních setkáváních pokračujeme i v tomto roce. Co se na těchto setkáváních vlastně „děje“?

Sdílíme vzpomínky a příběhy, posilujeme přátelství. Mnohdy jsme překvapeni, co se vše dozvíme.

Víte, kolik v Ostré bylo hospod, krámků, trafik? My ano. Přijďte mezi nás. :)

PROSBA

Výsadba na obecních pozemcích

Vážení spoluobčané,
nevysazujte si keře a stromy na obecní pozemky před vaše domy bez předchozího souhlasu obce.
Při případných budoucích rekonstrukcích tak předejdeme sporům o jejich nutné přemístění.
Děkujeme.

SOUSEDSKÁ VÝPOMOC

Minulou neděli jsme se s chutí vrhli na práci na zahradě, kolem domu, ve stodole. Chtěli jsme zprůchodnit vrata na zahradu, odkopat pár drnů trávy, aby šla vrata lehce otevřít. Vše šlo jak po másle, slunko svítilo a byl krásný den a ejhle! Vrata nám najednou vypadla z pantů a nakonec se povalila na měkký trávník. Co s tím? Sami vrata nemůžeme zpět nasadit, protože jsou moc těžká.

Nezbývalo než obejít a obvolat sousedy s prosíkem o pomoc. Zjistila jsem, že je to vcelku těžký úkol. Někdo nezvedal telefon, někdo nebyl doma a někoho trápila bolavá záda. Nakonec se našel první kamarád, který byl ochoten pomoci, pak se přidali další tři a ještě jeden. Nejenže vrata zvedli raz dva, ale taky nám je pomohli seřadit a jsou jak nová.

Z nepříjemného zážitku se díky nim stalo fajn odpoledne a hlavně jsem přesvědčila se o tom, že vždy se najde někdo ochotný pomoci a leckdy je to člověk, od kterého byste to ani nečekali.

Chlapi, ještě jednou velké díky!

(sp)

INFORMACE

NOVÉ JÍZDNÍ ŘÁDY

(Na konci března byly zprovozněny pro cestující nové webové stránky „AUTOBUSY 2024“ - www.autobusy2024.idsk.cz
Provoz velké části autobusových linek bude zajišťován novými dopravci. Rovněž bude realizována výraznější úprava linkového vedení (např. na Novovesku, Hořešovicu, Slánsku, Kralupsku apod.). Všechny tyto změny souvisí s výběrovými řízeními na dopravce autobusových linek systému PID, jejichž účinnost začíná první prosincovou nedělí tohoto roku, tj. 1. 12. 2024.

Vzhledem k provázanosti autobusových linek s železniční dopravou bude nutné akceptovat rovněž celostátní termín změny jízdních řádů o 14 dní později, tj. 15. 12. 2024.

Jak budou vypadat nové jízdní řády autobusové linky 897 od 1.12. 2024?

Lysá n.L. - Kostomlaty n.L.

270897

897

pid

PRAŽSKÁ INTEGROVANÁ DOPRAVA (PID)

KAD

Kolín

Dopravce: Okresní autobusová doprava Kolín, s.r.o.

Polepská 867/280 02 Kolín, tel. +420 325 502 223

Platnost:

od 1.12.2024

tarifní pásma PID

1003

1001

1005

1007

1009

1011

1013

1003

1001

1005

1007

1009

1011

1013

KOSTOMLATY N.L. ŽEL. ST.

5

Kostomlaty n.L.

5

x Kostomlaty n.L. Rozkoš

5

x Strahov

4

Ostrá Šnepov

4

x Ostrá Šnepov, odb.

4

x Ostrá kino

4

Ostrá náves

4

Ostrá

4

x Ostrá obora

4

x Lysá n.L. Litol, Družstevní

3

x Lysá n.L. Litol, Dobrovského sady

3

x Lysá n.L. Litol, Husova

3

x Lysá n.L. Litol, Boženy Němcové

3

x Lysá n.L. škola

3

x Lysá n.L. pošta

3

x LYSÁ N.L. ŽEL. ST.

3

5

5

5

4

4

4

4

4

4

3

3

3

3

3

3

3

3

10:45

12:50

14:50

15:50

16:50

10:47

12:52

14:52

15:52

16:52

10:50

12:55

14:55

15:55

16:55

10:53

12:58

14:58

15:58

16:58

10:55

13:00

15:03

16:00

17:00

10:57

13:02

15:05

16:02

17:02

10:59

13:04

15:07

16:04

17:04

11:00

13:05

15:08

16:05

17:05

11:02

13:07

15:10

16:07

17:07

11:04

13:09

15:12

16:09

17:09

11:04

13:09

15:12

16:09

17:09

11:05

13:10

15:13

16:10

17:10

11:06

13:11

15:14

16:11

17:11

11:08

13:13

15:16

16:13

17:13

11:10

13:15

15:18

16:15

17:15

na znamení

☼ jede v pracovních dnech

Δ Všechny spoje zajišťuje nízkopodlažní vozidlo.

 zastávka s možností přestupu na železniční dopravu

Plati Smluvní přepravní podmínky PID a Tarif PID.

Území hl. m. Prahy se počítá jako 4 tarifní pásma.

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

NOVINKA PŘI CESTOVÁNÍ DO ŠKOLY NEBO DO ZAMĚSTNÁNÍ

(<https://pid.cz>)

Z nádraží Rajská zahrada se dostanete pohodlněji na metro i do sídliště díky nové lávce.

Od 2. dubna 2024 je otevřena i druhá část lávky pro pěší i cyklisty, která spojuje novou vlakovou zastávku Praha-Rajská zahrada se stejnojmennou stanicí metra i okolní zástavbou. První část lávky funguje už od loňského prosince, nově se teď lidé pohodlně dostanou i přes frekventovanou Chlumeckou ulici díky právě otevřené druhé části lávky. Mnohem snáze se na metro dostanou také obyvatelé místní části Hutě, kteří dosud museli k metru jezdit autobusem. Stejně jako u lávky nad kolejemi je i zde instalována pěší navigace v nové podobě systému Čitelná Praha.

Nová lávka zajišťuje bezbariérové spojení mezi stanicí metra Rajská zahrada, místním sídlištěm, vlakovou zastávkou a vilovou čtvrtí Hutě. Mezi oběma částmi lávky, z nichž každá leží v jiné výškové úrovni, zajišťuje bezbariérový přístup výtah, kterým se lidé dostanou také na úroveň Chlumecké ulice. Další výtahy pak vedou na jednotlivá vlaková nástupiště.

Směrové tabule Čitelné Prahy navigují na jednotlivá nástupiště vlaku, ke stanicí metra i na okolní cíle či nejbližší autobusovou zastávku. Na existenci vlakové zastávky upozorní ze směru od sídliště nový navigační prvek Totem se symbolem vlaku a Eska, a zdálky viditelné symboly vlaku umístěné na výtahových šachtách lávky. Podobný způsob navigace bychom rádi rozšířili i na další vlakové zastávky nejen v Praze. Mnohdy jsou totiž vlaková nádraží schovaná za protihlukovými zdmi nebo uprostřed okolní zástavby. Cestovat po Praze vlakem bývá ale dost často rychlejší než pomocí běžné MHD a díky systému PID platí ve vlacích stejné jízdenky jako v MHD.

V rámci pilotních projektů nyní chystáme ve spolupráci se Správou železnic a Středočeským krajem pilotní instalaci navigace k vlakům a doplňkových informací o linkách Eska a PID na nádraží v Dolních Počernicích a Úvalech.

Na Rajské zahradě zastavují od prosince 2023 vlaky linek S2, S3, S9, S22 a S34 a díky nyní dokončené lávce se nabízí pohodlnější přestup na metro B než ve Vysočanech. Nová vlaková zastávka umožňuje také výrazné zrychlení cest do oblasti Černého Mostu pro cestující ze Středočeského kraje. Naopak obyvatelé místního sídliště získali nový rychlý a pohodlný způsob, jak se dostat do centra Prahy – například v ranní špičce odtud jezdí vlaky každých 10 minut a na Masarykovo nádraží to trvá pouhých 13 minut.

KARTA LÍTAČKA

Kartu Lítačka pro cestování ve Středočeském kraji využívá přes 265 tisíc lidí. V tuto chvíli je pro ně přímo v kraji otevřeno 14 prodejních míst, kde si kartu mohou vyřídit či zakoupit dlouhodobé kupóny, a nemusí tak cestovat do hlavního města.

Síť prodejních míst je výsledkem spolupráce pražské městské společnosti Operátor ICT (OICT), provozovatele karty Lítačka a mobilní aplikace PID Lítačka, Českých drah a organizátorů integrované dopravy IDSK a ROPID. Prodejní místa cestující najdou na přepážkách Českých drah a v infocentrech IDSK i dalších dopravců. Kromě základních služeb zde mohou například doložit také nárok na slevu jízdného či provést blokaci karty v případě ztráty.

Počet kontaktních míst karty Lítačka roste, neboť i tímto se stává cestování veřejnou dopravou v rámci systému PID pro občany Středočeského kraje dostupnější.

Díky síti kontaktních míst ve středních Čechách může systém PID nabídnout stejný komfort v dostupnosti jízdních dokladů jako v Praze. Lítačku lze samozřejmě zařídit i on-line na webu pidlitacka.cz. Jízdenky nebo dlouhodobé kupóny je také možné na pár kliknutí nakoupit v mobilní aplikaci PID Lítačka, která zároveň vyhledá spojení nebo poskytne informace o zpoždění spoje. Zaplatíte s ní také parkovné v Praze.

NEJBLIŽŠÍ PRODEJNÍ MÍSTO:

Lysá nad Labem (žel. st.): Čapkova 508/1, 289 22 Lysá nad Labem, přepážka Českých drah.

Otevírací doba: Po 08:00–17:00; Út 08:00–17:00; St 08:00–17:00; Čt 08:00–17:00; Pá 08:00–17:00; So 08:00–17:00; Ne 08:00–17:00

Eurovolby 2024

Volby do evropského parlamentu se konají
7. a 8. června 2024. Volební místnost
bude v **tělocvičně školy.**

Protipovodňové hráze na katastru obce

Ostrá

(stažené z FB, ze skupiny Lysá časů minulých, zveřejněno se souhlasem autora)

Díl druhý - Hráz obecní

Koncem ledna 1846 na sněhovou pokrývku přišla rychlá obleva a Labe se rozvodnilo tak, že přiteklo až na náves obce Ostrá. Po návsi se nedalo chodit suchou nohou. Ten 28. leden 1846 s velkou labskou vodou připomněl občanům malé vísky Ostrá, která měla tehdy okolo 40 obytných domů, že přišel čas něco udělat proti vodnímu živlu.

A tato lednová povodeň roku 1846 byla už v krátkém čase druhou, neboť v roce 1845, v březnu byla také extrémní povodeň! Přišel čas stavět hráz proti velké vodě.

V této chvíli nemám jiné informace o tom, že by obec Ostrá už měla nějakou jinou hráz z předchozí doby, takže zatím berme, že rok 1846 byl rokem počátečním ve výstavbě obecní protipovodňové hráze.

Předpokládám, že hráz byla nejdříve udělána v severozápadním oblouku starého Labe (dnes jezero Ostrá), které se po té od Ostré stáčelo směrem k jihu a kde se staré Labe zapojovalo do Labe tehdy nového. Tady asi byla první hráz, která měla odvracet velkou vodu, která přicházela pod ves od jihovýchodu i když si opravdu nejsem jistý, jestli tady někde na soutoku starého a nového Labe, že skončilo to budovatelské úsilí. Proč to píší? Je docela možné, že se stavbou hráze se u nového Labe neskončilo a pokračovalo se podle jeho břehu směrem západním až do polí zvaných Zborov, směrem k dnešní rekreační oblasti s jezerem, kterou nazýváme Felinka. Tady trochu odbočím!

Název Felinka pravděpodobně vznikl českým slangovým jazykem a je odvozen od německého výrazu fehlen – chybějící, což zcela určitě říkali lidé ze Semic, kterým vybudováním nové trasy Labe ve 30. letech minulého století, tak jim tímto byly odříznuty pole nacházející se v oblouku původního Labe. Pozemky semické tak zůstaly za labskou vodou na osterské straně a staly se územím na katastru Ostré. Předchozí plocha dnešního jezera Ostrá také patřila do katastru obce Semice, ale jiný -nový název se nenašel, takže dnes máme jezero Ostrá na katastru obce Ostrá. Zpět k tématu, k hrázi!

První mnou popisovaný úsek hráze je část zvýšeného terénu, který začíná u dnešního jezera Ostrá – nad kioskem a který končí za úrovní východního okraje borového lesíka (dnes Botanicus), kde má hráz konec a cesta na bývalé hrázi má sešup dolů do prostoru mezi jezerem a začínající lokalitou Bárka. Zde mám jednu nevysvětlenou záhadu, neboť právě před nájezdem ve směru od vsi na tuto část hráze – na cestu nad kioskem je dodnes vlevo obecní pozemek, vedený jako vodoteč p. č. 1188/1 a která měla za úkol odvádět povrchovou vodu z tehdejšího mokřadu, který byl na východ od vsi (dnes areál Botanicus).

Dnes nevidím žádný průchod pro mokřadní vodu, která měla téci do starého Labe. Jak to řešily, když nová hráz odřízla tuto malou sběrnou vodoteč? Byla tam nějaká trubka, kterou obecní hlídač v době povodně ucpával? Další datum, které je známo z kroniky obce Ostrá, že v roce 1881 obec Ostrá buduje „novou hráz“! Otázka zní - buduje obec Ostrá skutečně nový úsek hráze a nebo jenom de facto obnovuje starou hráz, která za uplynulá léta nese stopy opotřebení? Je také možné, že velké povodně v letech 1862, 1872, 1875 či 1879 byla právě tím dalším impulsem pro „novou hráz“, neboť tyto povodně zaplavovaly značné plochy mezi Ostrou a Semicemi. Na výše uvedenou otázku neznám odpověď, takže se musíme jenom spolehnout na letecký snímek z roku 1938, který ukazuje celou délku obecní protipovodňové hráze. Zdůrazňuji obecní, neboť jsem si prověřil většinu pozemků sloužících jako hráz a vždycky byly majetkem obce Ostrá a je tomu až do dnes. Na obrázku vidíme pozemkový katastr, na kterém jsou červeně vyznačeny pozemky dnes už neexistující hráze, zelené tečky znamenají, že hráz doposavad existuje. Výška hráze se většinou pohybovala od 1m až místy něco přes 2m. Zpevnění hráze bylo v minulosti vylepšeno pomocí výsadby myrabolánu (špendlíky). Tento plevelný strom vyniká vyšší odolností a je vhodný pro sušší místa jakým je temeno hráze. Představa, že taková hráz byla jistotou, tak vůbec neplatí. Pro běžné jarní povodně byla postačující, ale když přišla výjimečně velká voda, tak určitě hráz nestačila, což dokládá rok 1883, kdy rozvodněné Labe během červnových dnů od 22.6 až 29.6. opětovně vytvořilo jedno velké jezero mezi Ostrou a Semicemi.

Na dvou leteckých snímcích 1938 vidíme, někdy hůře, celou trasu hráze, kterou jsem pro rychlou orientaci čtenáře vytečkoval červeně na obrázcích. Na jednom snímku jsem graficky zvýraznil změnu trasy hráze, která nastala v období mezi lety 1938 a 1947. Celková délka obecní hráze činila přibližně 2,2 km!

Další pro mne záhadou je, odkud se brala zemina na stavbu hráze? Nevím a jenom se domnívám, že zemina byla těžena ze sedimentů starého Labe! Jak to myslím, naznačuje obrázek!

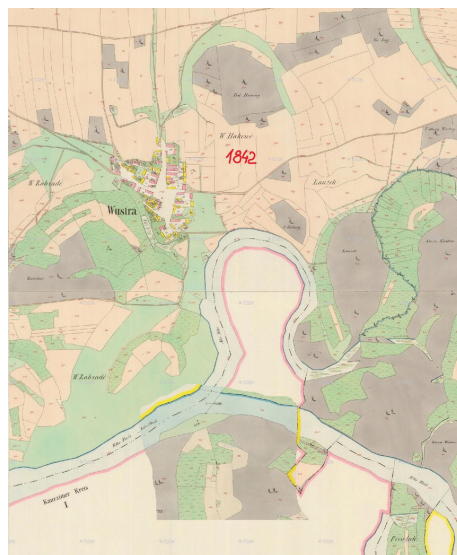
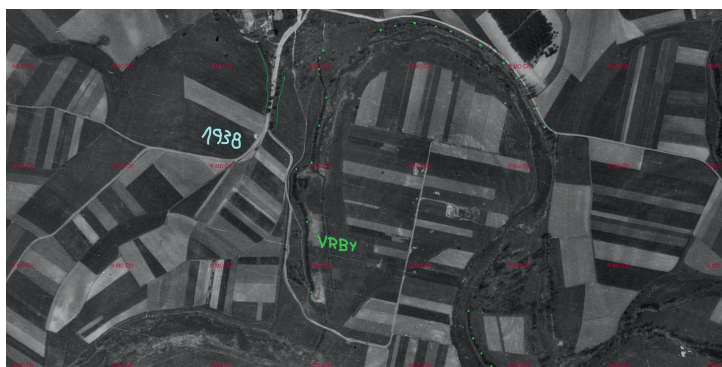
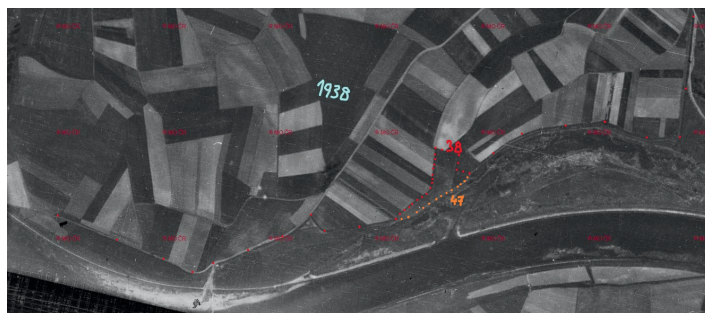
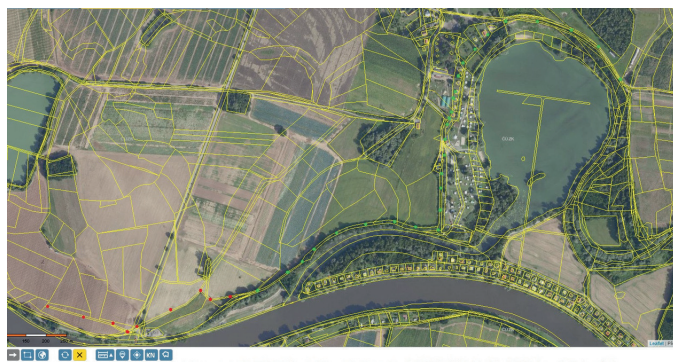
Letecký snímek 1938 nám také odhalil, že břehy starého Labe byly na husto v řadě osázeny vrbovými bílou. Na snímku zelené označení. Prvoplánovým účelem asi nebylo získávat proutí na košíkářské zboží. Hlavní význam vrbových alejí spočíval ve vytváření překážky pro ledové kry právě v době zimních povodní. Vrba je rychle rostoucí strom, který když zařezáváme tzv. na hlavu, tak to rychle posiluje růst hlavního kmene, který má po té větší schopnost odolávat ledovým krám, které ve výsledku hlavně poškozovaly protipovodňové hráze a pokud se dostaly do zemědělských kultur, tam také škodily. Boj proti povodňovému ledu byl obzvláště vypjatý v letech 1887 až 1897, kdy byly tvrdé zimy, což nám ve svých v obrázcích, ve vzpomínkách na dětská léta věrohodně ztvárnil malíř Josef Lada, který se narodil 17.12. 1887. O sázení vrb za obecní peníze máme kronikářský záznam z roku 1907.

Při čtení kroniky obce Ostrá jsem také narazil na poznámku, která upozorňuje, že děti z Ostré od roku 1929 mohly také chodit do měšťanské školy v Semicích. Do té doby chodily do školy v Lysé. Obec Semice, aby udržela stavy žactva a tím i měšťanskou školu, tak dětem z Ostré nabídl školní potřeby a polévku k tomu, všechno zdarma. Píší to proto, že existovalo převoznictví přes Labe. Převoznictví bylo u dnešní čerpací stanice pro závlahy. Protipovodňová hráz nejen chránila zemědělské pozemky, ale také chránila cestu, která částečně šla v souběhu s hrází a po ní také kromě jiného chodily lidé, děti z obce k Labi, k převoznictví. U přivozu na Labi stával, schovaný za hrází, také malý domek pro převozníka. Dodnes je to místo pozemkově evidováno jako zbořeniště a je vedeno pod p.č. 1127. Místo domku pro převozníka připomíná mohutný topol. O převoznictví v této chvíli nemám detailnější informace, ale předpokládám, že převoznictví bylo v režii obce Ostrá.

Než byla v 30. letech minulého století provedena regulace Labe, která byla de facto kanalizací toku, tak bylo mnoho dalších povodní ohrožujících své okolí. Menších i větších. Kroniky okolních obcí zaznamenaly větší povodně a byly to roky 1890, 1897, 1909, 1917, 1920, 1923, 1926 a 1930.

Po kanalizaci Labe zmizelo jakékoliv ohrožení obce přicházející ze strany bývalého starého Labe. Na leteckém snímku 1938 vidíme už jenom malou vodní plochu, kterou vytváří potok - tzv. Hronětický náhon. Ale, ani tato vodoteč v tomto místě neměla dlouhého trvání, neboť později překážela v těžbě písku, takže potok tzv. Hronětický náhon byl odkloněn u Šnepova do nové trasy směrem k Mydlovarskému luhu do Farského potoka.

Bývalá přírodní krása starého Labe definitivně skončila s těžbou písku. Z leteckého snímkování vidíme, že těžba písku v roce 1954 už běžela naplno a v roce 1961 je oblast ze tří čtvrtin vytěžena. V roce 1963 už máme jenom vodní plochu jezera Ostrá. Jezero a jeho rekreační využití je už jiná historie.

MATEŘSKÁ ŠKOLA OSTRÁ

Společně s jarem jsme přivítali i zvířátka v našem okolí. Věděli jste o tom, že miminko od kravičky je telátko? Že nám kravička dává mléko a bydlí na statku? Že nám slepička snáší vajíčka? My už to teď všechno víme. Ukázali jsme si, jak se můžeme starat o koníčky, kačenky nebo kozičky. Zahráli jsme si na farmáře a procvičili si zvuky jednotlivých zvířat a abychom všechna zvířátka viděli naživo, vypravili jsme se na výstavu „Jarní zemědělec“ do Lysé nad Labem.

No a teď se podržte. Naši předškoláci už se pomaličku chystají do školy, a tak si pro ně paní učitelky připravily jeden velký úkol, který zvládnou opravdu jen ti největší z nás. Přespání ve školce. Nejdříve si děti pohrály a čekaly na příchod všech odvážných kamarádů, poté si připravily a upekly pizzy a sladké šneky. To byla panečku dobrota. Následovala večerní „bojovka“, kdy děti hledaly poklad. Řeknu Vám, to bylo radosti, když děti došly do cíle a našly nové hračky. Samozřejmě je musely hned vyzkoušet. Po večerní hygieně jsme se zachumľali do postýlek a spokojeně usnuli. Vše proběhlo v klidu, bez slziček a stýskání, a tak je nám jasné, že naši předškoláci jsou již připraveni na ten velký krok - vstup do školy.

Další krásný týden jsme prožili s velikonočním zájčkem. Přišly totiž Velikonoce. Svátek, který je oblíbený spíše u kluků, ale my jsme se pokusili ho udělat krásný pro všechny. Řekli jsme si, jaké tradice se o Velikonocích dodržují a co vše k nim patří. Barvili jsme vajíčka a tvořili z papíru zájčka a kuřátko ve vajíčku. Cvičili jsme s kuřátkem a vajíčkem v tělocvičně a hráli hodně pohybových her. Naučili jsme se Velikonoční básničku.

Na závěr týdne jsme hledali schovaná vajíčka od zájčka po třídě, se kterými děti plnily další úkoly. Venku bylo krásně, tak jsme vyrazili na hřiště, kde si to děti náramně užily.

VELIKONOČNÍ ŘEHTÁNÍ V OSTRÉ

V obci Ostrá se tradice velikonočního řehtání udržuje dodnes, tradici přerušilo jen covidové období.

K symbolům Velikonoc neodmyslitelně patří řehtačky. Řehtat neboli řepotat se s nimi začíná na Zelený čtvrtek (v letošním roce to bylo 28.3.), kdy přestávají zvonit zvony, protože "odlétly" do Říma. Chlapci pokračují s obchůzkami během Velkého pátku a končí na Bílou sobotu v poledne. V sobotu večer se totiž zvony "vrací" z Říma a znovu se rozeznějí. Skupina chodí od domu k domu, kde vždycky řehtají tak dlouho, dokud nedostanou výslužku za to, že nahradili chybějící zvony.

Komu patří dík, že se v Ostré tradice stále drží? Je to zásluha otců dětí, kteří se řehtání zúčastnily.

Pěkná tradice na kterou všichni, kdo to zažili, rádi vzpomínají. Řehtání za každého počasí je silný zážitek. Stejně jako sobotní odpoledne, kdy se unavení řehtači vracejí domů s bohatou koledou a pocitem, že to zvládli a za rok půjdou zas.

Pozn. Zvyk má své kořeny už v 8. století a vysvětlení je několik. Kromě symbolického vyhánění Jidáše, který zradil Ježíše, mohl zvuk řehtaček svolávat první křesťany k bohoslužbě. Podle lidových tradic měl hluk z těchto nástrojů také odhánět z vesnice zlé síly.

foto: Markéta Vojtěchová

ZA HRANICE KATASTRU – PŘEROVSKÝ SKANZEN

Dnes se podíváme do nedalekého Přerova nad Labem na místní Polabské muzeum, kde se na necelých dvou hektarech nalézají asi 4 desítky objektů s expozicí s národopisnou tematikou.

Historie 4. nestaršího skanzenu v Evropě (ten první vznikl ve Stockholmu v roce 1891) sahá do roku 1895, kdy majitel místního renesančního zámku a etnograf, příslušník toskánské větve rodu Habsburků, Ludvík Salvátor Toskánský zakoupil tzv. staročeskou chalupu, bývalou kovárnu a rychtu č.p. 19 z počátku 18. století a zřídil zde národopisnou expozici, která až do druhé světové války schraňovala předměty s vazbou na historii regionu středního Polabí.

„Z národopisného hlediska představuje chalupa mimořádně pěknou ukázkou vyspělého lidového stavitelství v Polabí. V průčelí zděného domu je bohatě členěná lomenice, nahoře ukončená kuželovým kabřincem a makovičkou. Štít je nesen třemi ozdobnými sloupky a tím tvoří poměrně hlubokou předsíň. Vnitřek je rozdělen na dvě velké světnice, za každou je spíží komora a další komora je za síní s černou kuchyní.“

„Na tento jistě bohulibý čin navázalo v roce 1967 Polabské muzeum v Poděbradech, když zde obnovilo národopisnou expozici a začalo budovat polabský skanzen, který dnes tvoří 9 chalup, 4 špejchary a další drobnější roubené stavby a lidové památky. „V zařízených interiérech a v dlouhodobých i sezónních národopisných výstavách je předváděn život venkovského lidu ve středním Polabí od konce 18. do poloviny 20. století. Součástí polabského skanzenu je i stará škola a *„zahrádky našich babiček“*. V dubnu a v prosinci se v celém areálu pořádají tradiční zvykoslovné výstavy *„Jaro na vsi“* a *„Vánoce“*.

Samotný skanzen můžete znát i z filmů jako je *Z pekla štěstí*, *Čertova nevěsta*, *Zakleté pírkó* nebo *Tajemství staré bambitky 2*. Expozici můžete navštívit od dubna do října od 9 do 17 hodin a shlédnout zde můžete nejrozsáhlejší expozice o všech aspektech života našich předků.

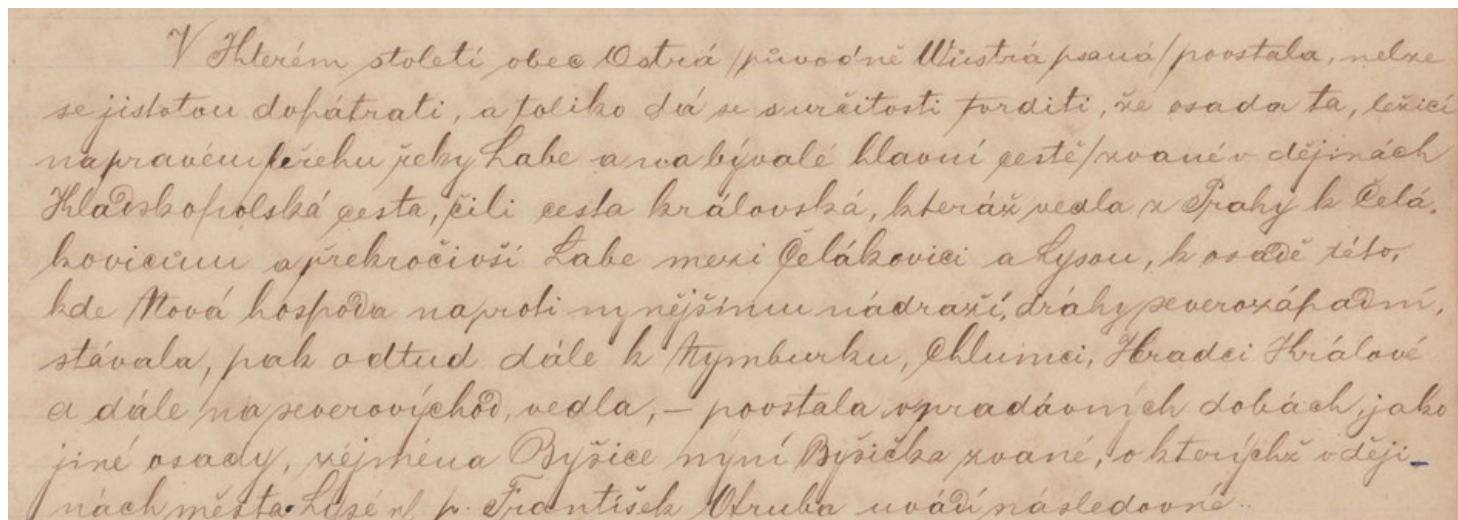
Zdroj: <https://www.prerovnadlabem.eu/skanzen/>

<https://www.polabskemuzeum.cz/mista/polabske-narodopisne-muzeum>

KRONIKA VYPRÁVÍ – OD POČÁTKŮ DO ROKU 1600

Dnes se v rubrice věnované kronice vrátíme do počátků záznamů o historii obce. Kroniku započal roku 1894 p. Václav Haužvic. Zápis začíná úvodem do historie regionu, které se budeme věnovat někdy v budoucnu po „vyčerpání“ kroniky. Povšimněme si, prosím, úhlednosti písma.

Kronikář připomíná dílo p. Otruby, který uvádí, že na pravém břehu Labe v Ostré stávala trvzka tam, kde se při č.p. 12 nalézá kruhové tvrziště, v minulosti snad obtékané jedním z ramena Labe. Autor spekuluje o původu tvrze a osady k ní přiléhající již v desátém století, v souvislosti se vznikem tzv. Kladskopolské cesty (podrobněji se zemským stezkám pověnujeme v pozdějších vydáních).

Tak či tak, každý správný Ostrák ví, že první písemná zmínka o naší obci pochází z roku 1503 a souvisí se zápisem o majetku Albrechta Smiřického ze Smiřic (1472 – 1505). Hned z roku 1509 pochází zmínka o koupi obce Ostrá pánem z Donína. Pak zmínky utichají a až roku 1561 se dovídáme, že jistý Vávra, hajný z Ostré zdědil po měšťanu Lysé jistý finanční obnos.

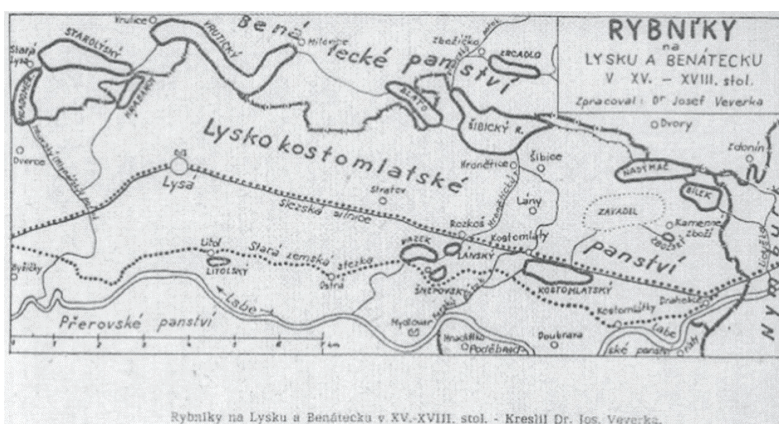
Roku 1584 byl zapsán urbář, tedy jistý soupis majetku a z něj vycházejících povinností (daně apod.) Dozvídáme se, že v té době bylo usedlých 13 občanů (s rodinami samozřejmě). Pro památku je uvedme. Byli to: Svatoň Zeman, Wáclaw Wania, Jiřík Wania, Jan Doležal, Jan Poláček, Wávra Czezek neb Ježek, Wawřinec Jakubec, Matěj Krczmář, Kuba Řeháčkův, Jan Kutera, Jan Howysel, Štěpán Wondráček, Wit Šilhavý, Adam Morawec, Svatoš z Wostré, Jíra Koudelka, Matěj Morawec a Waněk Hákowski.

Že jich není třináct? Není. Proč, to už se možná nedozvíme... Co ale víme, je skutečnost, že šlo o osadu rybářskou, protože roku 1566 byla uzavřena smlouva mezi wůstřenskými rybáři a hejtmanem v Lysé o tom, že strouha, z níž doposud lovili ryby tak říkajíc bez právní úpravy, je od té doby zpoplatněna dvojí dávkou – při sv. Havlu a sv. Jiří, tedy na jaře a na podzim musí odvést 1 kopu a 30 grošů a jsou povinni dvakrát na strouze vláčet a co uloví mají dáti na zámek dva škopky ryb. Krom toho měli rybáři za povinnost na svůj náklad vypomoci v Kostomlátkách.

Kronikář ještě zmiňuje rybník Wazek, disponující násadou 60 kop kaprů (dle bakalářské práce Bc. Veroniky Kalicové) „zmínky z let 1553 (60 kop tříletého kapra), 1571, 1696, v roce 1729 již pustý. Nepatrná část zachována do roku 1798“).

Kronikář dále uvádí, že v té vsi jest krčma svobodná, v té krčmě šenkuje pivo hostinská a bře je krčmář, odkudkoliv se mu zlíbí a platí z něj posudné (poplatek ze sudu) 2 groše za sud, přičemž celkem odvede okolo 5 kop grošů. No to máme hezkých 150 sudů ročně. Bohužel není uveden objem sudu.

Při té vsi jest lesův a luhův asi na třicet lánů (1 lán = cca 17,2 ha, tedy 516 hektarů) na kterýmžto lesy Jíra Hákowski a Waněk Bobr oba ze vsi, za hajné ustaveni jsou.

SPORTOVNÍ SDRUŽENÍ OSTRÁ

Sportovní sdružení Ostrá - výsledky mistrovských zápasů

A-mužstvo – I.B. třída sk.C

17.kolo: S.S. Ostrá – Sokol Býchory 5:3

18.kolo: TJ Pátek – S.S. Ostrá 1:0

19.kolo: S.S. Ostrá – Sokol Plaňany 6:0

A-tým je v tabulce na 8.místě se ziskem 22 bodů.

B-mužstvo – IV. třída sk.A

19.kolo: S.S. Ostrá B – Všechlapy B 6:1

20.kolo: Drahelice – S.S. Ostrá B 3:1

21.kolo: S.S. Ostrá B – Straky B 4:1

B-tým je v tabulce na 3.místě se ziskem 31 bod.

Program mistrovských zápasů v dubnu 2024

A-mužstvo – I.B.třída skupina C

Neděle 14.04. 2024 16:30 Jestřabí Lhota - Ostrá

Sobota 20.04. 2024 17:00 Ostrá - Paběnice

Sobota 27.04. 2024 17:00 Rožďalovice – Ostrá

B-mužstvo – IV.třída skupina A

Neděle 14.04. 2024 17:00 Bobnice B - Ostrá B

Sobota 20.04. 2024 10:15 Lysá n.L. B - Ostrá B

Neděle 28.04. 2024 10:15 Ostrá B - Struhy B

Nabídka pro občany a firmy

Inzerce ve Zpravodaji Ostrá

- 1/8 strany A4 100,- Kč
- 1/4 strany A4 200,- Kč
- 1/2 strany A4 400,- Kč

ZPRAVODAJ OBCE OSTRÁ pro Ostrou a Šnepov, periodický tisk územního samosprávného celku, den vydání 17. 4. 2024. Vydává: Obec Ostrá, Ostrá 172, Lysá n.L., 289 22, IČO: 00239585, evidenční číslo: ev.č. MK ČR E 24411, zajišťuje: Obecní úřad Ostrá, redakční rada: Jana Kaucká, Soňa Prágrová, Tomáš Martanovič, adresa redakce: Obecní úřad Ostrá, Ostrá 172, 289 22 Lysá nad Labem, kontakt: Jana Kaucká e- mail: obec.ostra@ostra.cz.

Redakce neodpovídá za obsah článků a formulace autorů. náklad: 100 ks výtisků. Zpravodaj – stručná verze je pro občany obce Ostrá připraven v místním obchůdku s potravinami a v kanceláři OÚ Ostrá. Po uhrazení předplatného 120 Kč na OÚ bude předplatitelům distribuován do schránky do místa trvalého bydliště. Rozvoz zajišťuje OÚ Ostrá.

Redakční rada si vyhrazuje právo redakčních úprav a krácení rozsáhlých příspěvků, případně jejich neotištění. Příspěvky v elektronické podobě zasílejte na adresu redakce vždy do 10. dne v měsíci. Internetová verze je k dispozici na webových stránkách obce www.ostra.cz.